

ทรายกำจัดลูกน้ำ

การใช้ทรายกำจัดลูกน้ำ ใช้ใส่ในน้ำเพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลาย อัตราส่วนที่แนะนำให้ใช้คือ ทรายกำจัดลูกน้ำจำนวน 1 กรัมต่อน้ำ 10 ลิตร แม้ว่าทรายกำจัดลูกน้ำจะมีความปลอดภัยสูงต่อคนและสัตว์ แต่ทรายกำจัดลูกน้ำก็มีราคาค่อนข้างสูง นอกจากนี้ยังหาซื้อได้ยากในท้องตลาด ดังนั้น ควรใส่ทรายกำจัดลูกน้ำเฉพาะในที่ที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น

แหล่งเพาะพันธุ์ของยุงลายบ้าน

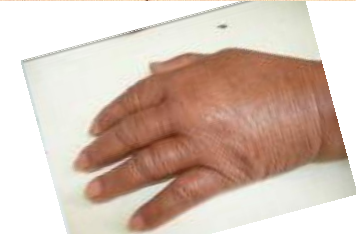
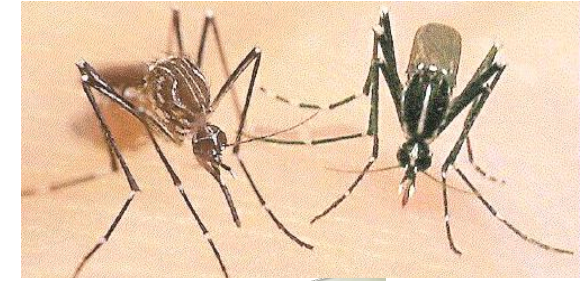
วิธีทางเคมีภาพ

การใช้เกลือแกง น้ำส้มสายชู ผงซักฟอก หรือน้ำยาซักล้างทั่วไปโดยเฉพาะที่ถ้วยหล่อขาตู้กับข้าวเนื่องจากยุงลายชอบวางไข่ในน้ำจืด การปรับเปลี่ยนสภาพน้ำให้กร่อยหรือเป็นกรด เป็นต่างจะทำให้ยุงลายไม่มาวางไข่

การป้องกันตนเองไม่ให้ถูกยุงลายกัด

1. นอนในมุ้ง
2. สวมใส่เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว และควรใช้สีอ่อนๆ
3. ใช้สารไล่ยุง (Mosquito Repellents) มีหลายรูปแบบ เช่น ชนิดเป็นขด เป็นแผ่น เป็นครีม เป็นน้ำ ฯลฯ ซึ่งเหมาะสำหรับการใช้งานที่แตกต่างกันไป เช่น ใช้ทาผิว ใช้ชุบเสื้อผ้า ใช้ชุบวัสดุปูพื้น เป็นต้น

ความรู้เรื่องโรคชิคุนกุนยา (ไข้ปวดข้อยุงลาย)

ตีตึกเด็กและนรีเวช

โรงพยาบาลพนมสารคาม

จังหวัดฉะเชิงเทรา

เชื่อก่อนโรค

เชื้อไวรัสชิคุนกุนยา (Chikungunya virus) คำว่า 'chikungunya' นี้มาจากภาษา Kimakonde ซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่นของทวีปแอฟริกา หมายถึง “เจ็บจนตัวงอ (that which bend up) หรือบิดงอตัว (contorted)” จากอาการปวดข้ออย่างรุนแรง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพคนไข้ที่เจ็บปวดจากโรคนี้

วิธีการแพร่โรค

โรคชิคุนกุนยาเป็นโรคติดต่อ นำโดยแมลงมีขลุ่ยลายเป็นพาหะแพร่เชื้อ ได้แก่ ยุงลายสวน (*Aedes albopictus*) และยุงลายบ้าน (*Aedes aegypti*)

ระยะฟักตัวของโรค

ประมาณ 3-12 วัน แต่ที่พบบ่อยคือ 2- 4 วัน

ระยะติดต่อของโรค

ประมาณ 4 -7 วัน ผู้ป่วยจะมีเชื้อไวรัสอยู่ในกระแสเลือด (viremia) ตั้งแต่เริ่มแสดงอาการ แต่ไม่มีหลักฐานว่าติดต่อระหว่างคนสู่คนโดยตรง การติดต่อเกิดจากถูกยุงลายที่มีเชื้อกัดเท่านั้น ดังนั้น จึงต้องระมัดระวังอย่าให้ผู้ป่วยถูกยุงกัด โดยเฉพาะในช่วง 4-7 วันหลังเริ่มแสดงอาการ

อาการของโรค

1. ไข้สูงอย่างฉับพลัน ปวดศีรษะมาก คลื่นไส้ อาเจียน อ่อนเพลีย
2. มีผื่นแดง (maculo papula rash) ขึ้นตามร่างกาย ผื่นนี้จะลอกเป็นขุยและหายได้เองภายใน 7-10 วัน มักไม่คันแต่บางรายก็อาจมีอาการคันร่วมด้วย

ส่วนใหญ่แล้วในเด็กจะมีอาการไม่รุนแรงเท่าในผู้ใหญ่ แต่ในผู้สูงอายุอาการอาจรุนแรงถึงเสียชีวิตได้ ในผู้ใหญ่อาการที่

เด่นชัด คือ อาการปวดข้อ ข้อบวมแดง อักเสบและเจ็บ เริ่มจากบริเวณข้อมือ ข้อเท้า และข้อต่อของแขนขา อาจพบอาการปวดกล้ามเนื้อด้วย

การรักษา

ยังไม่มีการรักษาจำเพาะสำหรับโรคชิคุนกุนยา วิธีที่ดีที่สุดขณะนี้ คือการรักษาตามอาการและการรักษาแบบประคับประคองเช่น ให้กินยาพาราเซตามอลเพื่อลดไข้ (ห้ามกินยาแอสไพรินลดไข้เป็นอันตรายเนื่องจากจะทำให้เกิดเลือดออกได้ง่ายขึ้น)รวมทั้งการเช็ดตัวด้วยน้ำสะอาดเป็นระยะเพื่อช่วยลดไข้กินยาเพื่อลดอาการปวดข้อดื่มน้ำและพักผ่อนให้พอเพียง

แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายสวน